Nro. 168.

# DZIENNIK

## PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW W LWOWIE.

Dnia 21go Pazdziernika 1794.

*Gazety CLXI.*

### AUSTRYA.

*Zdarzenia woienne.*

Relacya kommenderuiącego we *Włoszech* Jenerała Artylleryi *de Wallis* z główney kwatery *Acqui* pod 29 Września nadesłana, zawiera w sobie następuiące wiadomości.

Dnia 27 przybyła dywizya woyska C. Królewskiego do głowney kwatery,

która była kommenderowana do Prowincyi *Mondovi*, dla zatamowania tam nieprzyiacielſkich kroków. Przyczyna ściągnienia woyſka tego do głowney kwatery była, aby płaſzczyzna *Bormida* zaſłonioną zoſtała, a tak można było dać odpor nieprzyiacielowi, ieśliby zamyślał przez kray *Genueńſki* wedrzyć ſię do *Lombardyi* C. Królewſkiey.

Woyſko nieprzyiacielſkie, które z *Dego i Cairo* odeſzło, poſunęło ſię częścią do *Savony*, częścią do *Vado*, *Loano*, *i Albengo*, i zamek *Vado* 1,400. a *Savonę* 2000 ludzmi oſadziło.

Podług rapportu Jenerała *Colli* opuścił wprawdzie nieprzyiaciel *Limone*, lecz *Coll di Tende* oſadził 6000, a w Ormey 7 do 8000 ludzi zoſtawił.

Jenerał *Clerfayt* nadeſłał dokładną relacyę o potyczkach wydarzonych dawniey między woyſkiem nieprzyiacielſkiém, i Jenerałem *Latour* koło rzeki *Ourty*, w naſtępuiącey treści.

Dnia 14 dowiedział ſię Jenerał *Latour*, ſwą głowną kwaterę przy *Bois de Brut* maiący, że woyſko nieprzyiacielſkie przy *Vierſet*, *i Stree* konſyſtuiące pod Jenerałem *Marceau* odebrało poſiłek, i uroſło do 12,000. Razem nadeſzła wiadomość, że nieprzyiacielſki Jene-

nerał *Scherer* po wzięciu *Valenciennes i Conde*, marſz ſwóy przez *Namur* z 15,000 obrócił i przy *Moyeut* założył oboz.

Tegoż ſamego dnia udał ſię Jenerał *Latour* do *Spremont*, i to ſtanowiſko równie, iako *My*, i *Eſneaux* koło *Ourty* rzeki kilką batalionami wzmocnił.

Dnia 15 zrana zbliżył ſię Jenerał *Marceau* z 1,200 ludźmi ku *Villers-Latour*, i tu ſię rozſzerzył aż do *Rondebene*. Razem zaś Jenerał *Scherer* wielą kolumnami przeſzedł *Ourtę*, i założył oboz między *Ourtą i Aywaille*. Dzień 16 ſkończył ſię na rekognoſkowaniu, i utarczkach nic nie znaczących.

Dnia 17. uczynił Rapport Jenerał *Ott* z *Freture*, że nieprzyiaciel o godzinie 9 wieś *Duflame*, zaiadle attakowawſzy tęż po długiém opieraniu ſię naſzych opanował. Jenerał *Latour* kazał natychmiaſt attakować to ſtanowiſko, i odebrać. Major *Albel* z innymi uderzył na nieprzyiaciela z niezmierną odwagą, wyparowali go, i obięli wſpomnione ſtanowiſko; ale że nieprzyiaciel wieś ową był zapalił, więc byli przymuſzeni naſi uſunąć ſię do wąwozów. Tu trwała potyczka aż do nocy.

Jene-

Jenerał *Latour* ſpodziewaiąc ſię nazaiutrz przypuſzczenia na całe korpus powſzechnego attaku ſukkurſował ſtanowiſka ſwoie.

Nie było mu zaś wiadomo (otém zowiem dopiero dnia 18 dowiedział ſię) że nieprzyiaciel dnia 16 mocną Demonſtracyę na *Maſtrycht* uczyniwſzy, użył tey pory, i poſłał korpus więcey iak 12,000 ludzi w ſobie liczące ku *Choquier*, gdzie był moſt na *Mozie*, przez który przeſzło dnia 17. owe korpus i poſunęło ſię ku *Eſneux*.

Jenerał Francuzki *Jourdan*, który z tém korpuſem przymaſzerował, wyſłał był ieſzcze w nocy 6,000 do *Comblain*, *Oneux*, i *Haleu*, a Jenerał *Latour* z świtem dnia 18 obaczył, że 40,000 nieprzyiacielſkiego woyſka było oznaczonego do attakowania naſzych 12. batalionów.

Gdy w nocy nieprzyiaciel liczną Artylleryą wſzyſtkie mieyſca przeciw Jenerałowi *Latour* oſadził, dla tego równo ze dniem zaczęła ſię z obu ſtron mocna kanonada. Artylłerya naſza bardzo raziła nieprzyiaciela z wſzyſtkich ſtron hurmą zbliżaiącego ſię, który nie baczny na wſzelkie niebeſpieczeńſtwa, mimo ſwey ſtraty, nieuſtraſzony między kartaczami,

haubi-

haubicami, i ogniem z ręczney ſtrzelby dawanym ſpuſzczał ſię z naywyżſzych gór, i nayprzykrzeyſzych ſkał na naſzych, i rzucał ſię na wſzyſtkie ſtanowiſka, przeprawiaiąc ſię w niektòrych mieyſcach przez wodę z niemałą ſtratą ſwoią. Przez 4 godzin znaydował odpór od naſzych. O godzinie 9 udało mu ſię zwyciężyć naſze korpus przy *Mont-fort*, *i Charaxe*, tym ſpoſobem Jen. *Rieſe*, i Jen. *Ott* w ſwoiey pozycyi mocno zagrożeni byli niebeſpieczeńſtwem. Zwłaſzcza, że w tymże czaſie nadeſzła była wiadomość, że nieprzyiaciel zbliża ſię ku *Rouvroi*. Dla tego Jenerał *Latour* kazał nań przypuścić attak, i po dwa razy był odparty.

Około południa uczynił Rapport Jenerał *Lilien* kommenderuiący lewe ſkrzydło, że trzy naſze ſtanowiſka doſtały ſię przemocy nieprzyiacielſkiey.

Jenerał *Latour* iuż nie miał nic w rezerwie, dla tego był przymuſzony nakazać reyteradę. Podług tego więc ordynanſu Jenerał *Zopf* ku *Limburgu*, Jenerał *Hadik* przez *St. Veit*, i *Monjoie*, Jenerał zaś *Rieſe* zwyciężony przy *Eſneux*,

*Esneux*, gdzie 3 armat zoſtawić muſiał przez *Beaufais* miał czynić reyteradę.

Sam zaś Jenerał *Latour* pomaſzerował do *Louveigne*, gdzie przedſięwziął był oczekiwać nieprzyiaciela. Lecz gdy w tę okolicę ſię zbliżył, zaſtał ią iuż opanowaną od nieprzyiaciela,

Z tey przyczyny udał ſię w lewą ſtronę *Louvegne*, z piechotą i iazdą przeſzedł ſzczęśliwie, lecz w wąwozach zoſtawić muſiał nieprzyiacielowi 12 armat, których nie mógł uprowadzić, ponieważ u pierwſzey 12 funt. koło ſię było złamało.

Jenerał *Ott* przymuſzony będąc do reyterady, muſiał zoſtawić na placu 2 armat 12 funt. 2. 6 funt. 6 ſztuk armat polowych. i 1 haubicę.

Jenerał *Rieſe* złączywſzy ſię z Jenerałem *Ott* uderzył na nieprzyiaciela zbliżaiącego ku ſobie, i przedſięwziął daley ſwą reyteradę.

Jenerał *Latour* uformowaſzy ſwe korpus przy *Spremont* maſzerował ku *Herve*, tym czaſem Jenerał *Ott* był ata-

ta-

takowany przy *Soumagnez*, które stanowisko opuścił nieprzyiacielowi, i udał się do *Clermont*, ledwie zaś tam przybył, aż natychmiast na niego od 18,000 nieprzyiacielskiego woyska nayzaiadliwszy był przypuszczony attak. Nieprzyiaciel chciał iemu, i Jenerałowi *Latour* tył wziąć.

Jenerał *Latour* dał sukkurs Jenerałowi *Ott*, a nieprzyiaciel attakował z naywiększą zaiadłością: bagnetami kilkanaście razy onemuż opierać się było potrzeba, lecz odparte woysko iego będąc coraz świeżym żołnierzem posiłkowane, coraz bardziey nacierało, na koniec iednak z wielką swą stratą nieprzyiaciel ustąpić musiał.

Strata nieprzyiacielska przez te dni była około 10,000 w zabitych, ranionych.

Nasza zaś składa się w zabitych 5. Sztabs i Oberofficyerach, 15 unterofficyerach, 228 gemeynach - i 43 koniach, W ranionych 43 Sztabs i Oberofficyerach. 35 unterofficyerach, 735 gemeynach, i 59 konioch. Wziętych w niewolę 22 Sztabs i Oberofficyerach 61 unterofficye-

cye-

cyerach, 1736. gemeynach, i 167 koniach.

## WŁOCHY.

Podług relacyi z *Turynu* dnia 20. Września atakowali Francuzi dnia 14 wszystkie pozycye na dolinach *Wraita*, *Maira*, *i Stura*. Do pierwszego przymaszerowało ich 50,000. 4 kolumnami, napadli stanowisko na gorze *Soustre*, toż inne stanowiska przy *Cortes Torn Reali*, *i Patagon* opanowawszy wdarli się drogą do *Chianale* zrabowali owe okolice, i nazad do swych stanowisk przywrócili.

Na dolinie *Maira* cokolwiek znaleźli byli oporu. Stanowisko *Chiardoletta* opanował podobnież nieprzyiaciel dla siły swoiey przemagaiącey. Straty z strony *Piemończyków* ieszcze oznaczyć nie można.

Z *Alby* donoszą, Francuzi zamek *Mirabocco* na powietrze wysadzili, i potém z tey się okolicy usunęli.